

EL NOM FA LA COSA? LES BIBLIOTEQUES PER A PACIENTS: UNA APROXIMACIÓ TERMINOLÒGICA

AURORA VALL CASAS

Grup d'investigació DENEÀ
Facultat de Biblioteconomia i Documentació
Universitat de Barcelona

11s Jornades Catalanes d'Informació i Documentació: Experiència i Innovació.
Barcelona, 22 i 23 de maig de 2008

1. Vacil·lacions terminològiques

- Català: *b. d'hospital, b. de malalts, mediateca hospitalària, ludoteca o b. d'aula hospitalària*
- Castellà: *b. para pacientes, b. de pacientes hospitalizados, b. hospitalaria de enfermos o servicio bibliotecario en hospitales*
- Francès: *b. d'hôpital, b. des malades o médiathèque*
- Italià: *b. ospedaliere, b. per pazienti, b. per degenti o ludoteca*
- Anglès: *Patient's library, playroom, lounge room, o teenroom*

2. Marc contextual: les raons del caos

Raons vinculades a la llengua:

- ▣ En català, la terminologia relacionada amb la biblioteconomia no està ni prou fixada ni prou actualitzada.

Raons vinculades a la disciplina:

- ▣ La biblioteconomia és una disciplina amb poc reconeixement social a Catalunya i Espanya.
- ▣ Els mateixos professionals bibliotecaris tenen una noció vague del servei que ha d'oferir una biblioteca d'aquestes característiques.

3. Marc conceptual: de què parlem quan parlem de BPAP?

1/4

1. Des del punt de vista de la seva funció: per a què serveix una biblioteca per a pacients?

- Oci
- Formació
- Informació
- Biblioteràpia

3. Marc conceptual: de què parlem quan parlem de BPAP?

2/4

2. Des del punt de vista dels usuaris: a qui va adreçada una biblioteca per a pacients?

- Pacients
- Familiars i acompanyants
- Infants i adolescents, gent gran
- Personal hospitalari

3. Marc conceptual: de què parlem quan parlem de BPAP?

3/4

3. Des del punt de vista dels fons i dels suports documentals que s'ofereixen: biblioteca o mediateca?

- Llibres i revistes
- Cd-roms, DVDs
- TIC i Internet

3. Marc conceptual: de què parlem quan parlem de BPAP?

4/4

4. Des del punt de vista de la dependència institucional: un servei vinculat a la biblioteca pública de referència?

- Sí, segons la IFLA i la Unesco.
- La intervenció de la biblioteca pública depèn:
 - Dels mitjans i de la voluntat de la direcció de la pròpia biblioteca.
 - De la bona disposició de la direcció de l'hospital per acceptar la seva presència.
- No existeix un model únic.

4. Metodologia

1/2

Fonts documentals consultades:

- Obres de consulta:
 - Obres de consulta generals: Diccionaris de llengua i Enciclopèdies
 - Obres de consulta especialitzades: Bases de dades terminològiques, Diccionaris i enciclopèdies especialitzats i Tesaurs i Llistes d'encapçalaments de matèria
- Obres teòriques especialitzades en biblioteconomia:
 - Monografies
 - Articles
 - Comunicacions
 - Tesis i memòries
 - Textos legals i normatius

4. Metodologia

2/2

Els termes de cerca:

- Els més difosos (amb totes les variants possibles).
- Els relacionats amb les biblioteques especialitzades en ciències de la salut.
- Els vinculats amb la biblioteca pública i els serveis especials.
- *Mediateca* i *ludoteca* quan no hi havia resultats en les cerques anteriors.

5. Conclusions

1/3

- Les **obres de consulta generals**: no aporten informació sobre les biblioteques per a pacients.
- La **base de dades terminològica** consultada proposa la mateixa forma que la IFLA: *biblioteques d'hospital*.
- Els **diccionaris especialitzats d'equivalències**:
 - Reflecteixen el caos tot i que predomina la designació *biblioteques d'hospital* (IFLA).
 - L'absència de definicions en la majoria dels casos fomenta l'ambigüitat semàntica.

5. Conclusions

2/3

- Els **diccionaris i enciclopèdies especialitzats amb definicions:**
 - Proposen: *biblioteca d'hospital* i *biblioteca per a pacients*.
 - Les divergències són nombroses en les definicions.

- Els **tesaurus i les llistes d'encapçalaments de matèria:**
 - Sempre empen *biblioteques d'hospitals* (IFLA).
 - Difereixen en les relacions semàntiques que les defineixen i en la seva situació dins de l'estructura conceptual.

5. Conclusions

3/3

- La **bibliografia teòrica especialitzada** necessita dels qualificatius per a desambiguar tots els termes més comunament usats.

- Les **lleis** no aporten cap informació des del punt de vista de la forma però sí del contingut perquè obren la porta a la funció informativa i educativa de la biblioteca per a pacients.

- Les **Pautas** de la **IFLA** determinen i condicionen tota la terminologia.

6. Una proposta amb data de caducitat

- *Biblioteca d'hospital:*
 - Inconvenient: ambigüitat respecte de les biblioteques especialitzades en ciències de la salut també ubicades als hospitals
 - Avantatge: no exclou cap usuari potencial
- *Biblioteca per a pacients:*
 - Inconvenient: ambigüitat respecte als usuaris potencials
 - Avantatge: no hi ha ambigüitat possible respecte a les biblioteques especialitzades en ciències de la salut

6. Una proposta amb data de caducitat

- Problemes formals per a les designacions *biblioteca d'hospital* i *biblioteca per a pacients*:
 - No expressen la seva funció (lleure, informació, educació)...
 - La utilització de la forma biblioteca implica deixar al marge els nous formats i les TIC...
 - No evidencien cap relació amb la biblioteca pública...

6. Una proposta amb data de caducitat

Per què proposem Biblioteca per a pacients?

- La designació “biblioteca”:
 - ▣ S’entronca en la nostra tradició bibliotecària
 - ▣ És un signe de continuïtat respecte a la vida fora de l’hospital

- La designació “per a pacients”:
 - ▣ Perquè els malalts i familiars sàpiguen que és un servei pensat per a ells i no hi hagi ambigüitats possibles sobre qui són els usuaris principals

6. Una proposta amb data de caducitat

... Però esperem la consolidació d’aquest servei per tal que veritablement el nom faci la cosa...

Moltes gràcies

auroravall@ub.edu